

INTRODUCCIÓ GENERAL

Unitat de la persona

La persona, per la mentalitat semita, és una sola unitat. Adam és un androgin en el sentit de unitat, Adam és la humanitat (home i dona per igual).

Pensament concret

La llengua semita és vital, parla un llenguatge concret. El pensament hebreu és concret. No existeix el concepte abstracte (la creació del no res). El concepte abstracte s'inicia als ss VI-V aC a partir de la filosofia dels Grecs. El concepte del *no res* es troba per primera vegada a la Bíblia al s. IIIaC. (2 Mac 7) just quan es desplega el pensament hel·lenista. La llengua grega té un pensament abstracte.

El context

La mentalitat a cada lloc o país és diferent. I també a cada país segons les èpoques. Els contextos, les mentalitats canvien. Per això a l'AT trobem relectures, el NT fa relectures de l'AT i avui també en podem fer. Els enfoc poden ser diferents, perquè la realitat és polièdrica. (La propera jornada ja veurem les possibles interpretacions que es poden fer d'un mateix text bíblic).

El **llenguatge bíblic** és polivalent o ambigu. També ho és el nostre vocabulari i no ens adonem. Per exemple diem: hi ha una divisió entre Orient i Occident. Orient vol dir que està orientat. ¿Orientat respecte a què? ¿Pensarien el mateix la gent del Japò? ¿On ens situem? Cal tenir una paraula crítica. Un altre exemple: No us heu fixat mai que quan dibuixem el *mapa-mundi* Europa és al centre i, a més, la dibuixem molt gran? La nostra mentalitat ens traïx. Ens pensem el centre del món. El mateix ens passa quan diem que tot el món parla anglès. ¿Què vol dir? Més aviat constatem que davant la pluralitat de llengües quan vas a un país totalment desconegut no et queda més remei que parlar anglès per poder-te comunicar. Estem en un món plural.

A l'època de l'Eclesiastès (IV-III aC.) l'enteniment es torna abstracte. És el moment en què es passa de la **tradició oral** a la **tradició escrita**. Prova en són els còdexs en pergami i paper. Ja no s'escriu en tauletes. El saber es perpetua. Llabor arriba el desplaçament, la desorientació i el poc esperit crític. Posem un exemple.. Llegim els salms, en la litúrgia de les Hores, de forma trossegada, parcial i de forma individual; màxim a dos cors. Però el salteri mai hauria de ser llegit de forma individual, perquè això només podia passar a partir del s IIIaC quan es va passar a l'escriptura. El salteri és per ser proclamat en la litúrgia. S'hauria de llegir de forma continua. Cosa semblant s'hauria de dir de la lectura de l'evangeli dels diumenges. El què avui es fa és el resultat del Concili Vaticà II: 1960-1965. És el que es podia fer en aquell moment. Ningú ha volgut o ha pogut seguir aquell *aggiornamento*.

Amb l'hel·lenisme el saber es va universalitzar. Es va passar de la tradició oral a l'escriptura. Recordem que en temps d'Esdras-Nehemies (entre el 400-300 aC) el Pentateuc ens arriba de la manera que tenim avui barrejant tradicions. I relectures. Estem dins de la **universalitat del saber** i de la transmissió escrita.

Avui estem en el **món virtual**. El llenguatge perd força a favor de la imatge. Però la qüestió és que jo poso al centre allà on sóc. Exemple: Cada cosmologia es representa com a centre del món. Així, Mesopotàmia, Egipte, Grècia, Roma i el judaisme. Sempre el **jo**. Ens costa descentrar-nos del jo. Quan el centre del nostre jo és un tu, un nosaltres.

Segons P. Ricoeur el símbol ,és **ambivalent, multívoc** i amb una **transparència opaca** (perquè amaga més que no pas revela). Exemple: Comentant 2Re5, la Bíblia Inter-confessional (BCI) en una nota diu: *L'ensenyament principal d'aquest episodi és que...* Hem de vigilar molt. No podem afirmar un únic sentit al text bíblic de forma categòrica, ferma i segura. Al menys hi han altres interpretacions. El context ens guiarà en cada cas. Hauríem d'evitar pronunciar-nos així: *Aquest text vol dir...*

Exemple: A 2 Re 5,1-27 es parla de Naaman i a 2Re 6,1-7 es parla de la destrat de ferro que va surar de l'aigua. En hebreu el punt final és després del verset 6,7, no abans. Però la majoria dels textos traduïts al grec, al llatí i a les llengües vernacles separen 2Re 5,1-27 de 2 Re 6,1-7. Ens podem fer preguntes. ¿Perquè sura el ferro? ¿Es que les aigües del Jordà renten més que les de Damasc? ¿És que les aigües de la Bíblia són més bones que les de Grècia? Hi ha per tant, ala Bíblia, diferent tracte segons la cultura. Hem de canviar de mentalitat. Encara som egocèntrics o pensem centrats en el jo.

Pensem el cas del **geocentrisme i l'heliocentrisme**. Encara avui no hem acceptat les cinc grans revolucions: física, astronòmica, biològica, social o psicològica. Avui hem de ser creients després de Galileu, Copèrnic, Darwin, Marx o Freud. Jo no puc imposar el què jo vull. He d'escoltar, he de fer madurar el text, perquè el text és viu. I és viu perquè conté l'Esperit.

El sorgiment del **MONOTEISME**. Es dóna entre el segles VII-VI aC. Abans només hi havia el politeisme. Déu és tot Altre, és diferent. No en sabem res. ¿Com s'ha elaborat el concepte de Déu? Estem dins un pensament global que s'ha anat formant entre Mesopotàmia, Egipte, Grècia, Roma i el Judaisme. Recordem les deesses amb la mare terra o principi femení i la força del toro o animal salvatge com a principi masculí. Aquestes representacions ja es troben a Çatal Küyük, fa 8000 anys.

Poso un altra exemple sobre **la justícia** Si parlem de justícia, no ens és lícit relacionar-la amb les obres com fa el protestantisme de Luter al s XVI. El deuterosaies té una altra mentalitat i l'hem oblidada.

El mateix es podria dir amb la concepció de la **persona**. Pel pensament hebreu és única, pel pensament agustinà és dual: cos-ànima i pel pensament patristic (Orígens) és ternari: cos, psique(*ànima*) i esperit. Els tres funcionen a èpoques diverses i a llocs diferents. Ens podem servir d'un o altra. Haurem d'anar afinant i discernint.

El concepte del **jo**. El jo només es desplega i es realitza en un **nosaltres**. Parlar del jo és recent, s'inicia al s. IIIaC. El saber s'individualitza. Abans el jo formava part d'una tribu, una comunitat, una tradició. El grup elabora el meu jo dins d'una **tradició**. Un exemple: No podem educar per ordinador. Virtualment puc donar uns certs continguts, però mai podré educar persones lliures. El resultat ja el veiem: individualisme i hedonisme.

Hi ha encara un altre fet al s II dC. El problema **gnòstic**. És el moment en què es tanca el cànon. Moment en què es seleccionen els quatre evangelis (i es separa Lc dels Ac). El gran drama d'avui és que estem dividits per dins. No hi ha coherència entre l'element físic, mental, psicològic, espiritual i de relació. Estem dins una **mentalitat postmoderna** donant culte al jo. Ens fascinen els ídols, sobretot mediàtics. Hem fet de les persones ídols i dels rituals laics una nova litúrgia.

Necessitem recuperar el **llenguatge simbòlic**, que alhora és mític, perquè la raó no pot donar explicació global. Només educant el llenguatge simbòlic podrem iniciar i educar la fe.